

การจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
ในส่วนของสิ่งแวดลอมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี

นางสาวสุนันทา นาศิริภักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-584-064-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

AN ORGANIZATION OF THE LIFE EXPERIENCES AREA
RELATING TO ENVIRONMENTAL EDUCATION IN THE ELEMENTARY SCHOOLS
UNDER THE OFFICE OF SARABURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Miss Sununtha Nakeeruck

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1994

ISBN 974-584-064-5

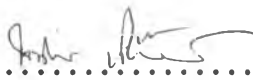
หัวข้อวิทยานิพนธ์   การจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวข้อง
 สิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
 ประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี
 โดย   นางสาวสุนันทา นาศิริรักษ์
 ภาควิชา   บริหารการศึกษา
 อาจารย์ที่ปรึกษา   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์

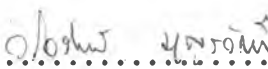
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
 ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 ..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เดียรยอด)

 ..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

 ..... กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงวงเดียว

สุนันทา นาศิริภักษ์. การจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี (AN ORGANIZATION OF THE LIFE EXPERIENCES AREA RELATING TO ENVIRONMENT EDUCATION IN THE ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SARABURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, 240 หน้า. ISBN 974-584-064-5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี กลุ่มประชากรคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเตรียมการจัดหลักสูตร โรงเรียนมีการวางแผนการจัดหลักสูตรโดยการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนและของนักเรียน มีการจัดทำแผนการสอน สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมประชุมอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนตามโอกาส จัดหาสื่อให้ตรงกับความต้องการของครู จัดให้มีห้องสมุด เป็นแหล่งค้นคว้าสำหรับครูและนักเรียน จัดบริการวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณเพื่อการวัดและประเมินผล จัดประชุมชี้แจงให้ครูเห็นความสำคัญและยอมรับการนิเทศ
2. การดำเนินการจัดหลักสูตร โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ครูใช้วิธีสอนหลาย ๆ วิธีให้เหมาะสมกับเนื้อหาและสอดคล้องกับการดำรงชีวิต มีการใช้สื่อและจัดทำสื่อขึ้นใช้เองมีการจัดบรรยากาศภายในและภายนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการวัดผลหลาย ๆ วิธี และติดตามผลการเรียนการสอนด้วยการเยี่ยมชั้นเรียน
3. การติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตร โรงเรียนติดตามประเมินผลด้วยวิธี การสอบถามจากครูผู้สอน
4. ปัญหาการจัดหลักสูตร ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดหลักสูตร และโรงเรียนไม่ได้วางแผนการจัดหลักสูตรไว้อย่างชัดเจน ขาดงบประมาณวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแผนการสอน ครูผู้สอนมีไม่เพียงพอและปฏิบัติหน้าที่หลายด้าน ทำให้เกิดปัญหาในการสอน ขาดเอกสารเสริมความรู้สำหรับครู สื่อไม่เพียงพอและขาดงบประมาณในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต ขาดงบประมาณในการปรับปรุงบริเวณโรงเรียนและตกแต่งห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไม่เพียงพอ และขาดการเก็บข้อสอบเพื่อศึกษาค้นคว้าและนำมาพัฒนาคุณภาพ ไม่มีเวลาในการนิเทศและติดตามผล ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการนิเทศและติดตามผล ขาดเครื่องมือและวัสดุ อุปกรณ์ในการติดตามประเมินผลและไม่มีการนำผลการติดตามประเมินผลมาปรับปรุงการจัดหลักสูตร

ภาควิชา .....บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา .....นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร
 ปีการศึกษา 2536

ลายมือชื่อนิสิต .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C 542118 MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT
KEY WORD: ORGANIZATION/ ENVIRONMENT EDUCATION/ ELEMENTARY SCHOOLS

SUNUNTHA NAKEERUCK : AN ORGANIZATION OF THE LIFE EXPERIENCES AREA RELATING TO ENVIRONMENTAL EDUCATION IN THE ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SARABURI PROVINCE PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF. JAITHIP CHUARATANAPHONG, Ph.D. 240 pp.
ISBN 974-584-064-5

The purpose of this study was to study the state and problems of the organization of the life experiences area relating to environmental education in the elementary schools under the Office of Saraburi Provincial Primary Education. The subjects were the school administrators and the teachers of the life experiences classes in Prathom Suksa 1-3. The instrument used for data collection was the questionnaires. The data was analyzed statistically in percentage, means score and standard deviation.

The results were as follows:

1. In the preparation stage of curriculum organization in the life experiences area elementary schools planned the curriculum organization by studying the state, problems, and needs of the communities and the students; prepared lesson plans and encouraged teachers to attend meeting and training concerning curriculum and instructional activities. In addition, teaching materials in accordance with teachers' needs were provided. Libraries were also set up to serve as a resource center for both teachers and students. Materials and instruments as well as budget were allocated for measurement and evaluation purposes. Meeting were help for all the teachers in order to enhance their understanding and acceptance of the importance of supervision.

2. In the operational stage of curriculum organization, schools carried out instructional activities by supporting the use of diversified teaching methods that not only are appropriate to the subject matter, but also correspond with the ways of life. Teaching materials were used and produced by the teachers. Measurement was done by employing various techniques and follow-up was seen through classroom visits.

3. In the stage of follow-up and evaluation of curriculum organization, schools employed inquiry method to obtain relevant information from the teachers.

4. Problems of curriculum organization were that teachers lacked understanding of curriculum organization. The schools did not have clear plan of implementation, nor could they provide sufficient budget for materials and equipment needed for instructional plan. The number of teaching staff was inadequate and consequently teachers had to perform various functions which affected the quality of teaching. Supplementary documents for teachers and teaching materials were insufficient. Budget to produce materials and to improve school area and classroom decoration was also a constraint. Moreover, teachers did not have adequate knowledge of measurement and evaluation and did not collect exam papers for analysis and quality improvement. Teachers also had no time to undertake supervision and follow-up activities. Furthermore, there was a lack of qualified personnel on supervision and follow-up as well as materials and tools in performing the tasks. The result drawn from supervision and follow-up activities were not utilized to improve the curriculum organization.

ภาควิชา..... บริหารการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิติ.....

สาขาวิชา..... ศึกษาศาสตร์และการพัฒนาหลักสูตร

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข และให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้ง รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กรรมการในการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสระบุรี ที่กรุณาให้ข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณวงเดือน อิ่มเงิน ที่ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล

อนึ่ง การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พ.ต.ศักดิ์ นาศิริรักษ์ ผู้ให้กำเนิดและขอขอบคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ และเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความอบอุ่นเสมอมา

ท้ายสุดนี้ ขออุทิศความดีและประโยชน์จากงานวิจัยครั้งนี้ ให้กับดวงวิญญาณของคุณแม่ดวงจันทร์ นาศิริรักษ์ ผู้ล่วงลับ.

สุนันทา นาศิริรักษ์

7 เมษายน 2537

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
คานิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
การนำเสนอผลการวิจัย.....	7
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความหมายของหลักสูตร.....	9
องค์ประกอบของหลักสูตร.....	10
การนำหลักสูตรไปใช้.....	12
แนวทางการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา.....	16
สิ่งแวดล้อมศึกษาในหลักสูตรประถมศึกษา.....	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
	ประชากรและผู้ให้ข้อมูล.....	65
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	66
	การสร้างเครื่องมือวิจัย.....	68
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
	ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอข้อมูล	
	ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	71
	ตอนที่ 2 สภาพการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริม	
	ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวข้อง	
	สิ่งแวดล้อมศึกษา.....	79
	ตอนที่ 3 ปัญหาการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริม	
	ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวข้อง	
	สิ่งแวดล้อมศึกษา.....	118
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
	สรุปผลการวิจัย.....	165
	อภิปรายผล.....	170
	ข้อเสนอแนะ.....	181
	รายการอ้างอิง.....	183
	ภาคผนวก.....	187
	ประวัติผู้วิจัย.....	240

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน.....	71
2 สถานภาพของผู้บริหาร.....	72
3 สถานภาพของครูผู้สอน.....	76
4 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการวางแผนการจัดหลักสูตร....	81
5 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดทำแผนการสอน.....	85
6 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมบุคลากร.....	87
7 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร และเอกสารประกอบหลักสูตร.....	89
8 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมสื่อ การเรียนการสอน.....	92
9 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมสถานที่.....	95
10 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมการวัด และประเมินผลการเรียน.....	97
11 สภาพการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนของเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมการนิเทศ และติดตามผลการเรียนการสอน.....	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	สภาพการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน.....	101
13	สภาพการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน....	104
14	สภาพการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการใช้สถานที่.....	106
15	สภาพการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล การเรียน.....	108
16	สภาพการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการนิเทศและติดตามผล การเรียน.....	110
17	สภาพการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการ ติดตามประเมินผลการเตรียมการจัดหลักสูตร กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา.....	113
18	สภาพการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการ ติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดหลักสูตร กลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา.....	115
19	ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการวางแผนการจัดหลักสูตร....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
20 ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดทำแผนการสอน.....	123
21 ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมบุคลากร.....	126
22 ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมหลักสูตร และ เอกสารประกอบหลักสูตร.....	128
23 ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมสื่อการสอน.....	132
24 ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมสถานที่.....	135
25 ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมการวัด และประเมินผลการเรียน.....	138
26 ปัญหาการเตรียมการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดเตรียมการนิเทศ และติดตามผลการเรียนการสอน.....	141
27 ปัญหาการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน.....	144
28 ปัญหาการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการนำสื่อการเรียนการสอน.....	147

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
29	ปัญหาการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการใช้สถานที่..... 150
30	ปัญหาการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล..... 153
31	ปัญหาการดำเนินการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการนิเทศและติดตามผล การเรียนการสอน..... 156
32	ปัญหาการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการติดตามประเมินผลการเตรียมการจัดหลักสูตร 159
33	ปัญหาการติดตามประเมินผลการจัดหลักสูตรกลุ่มสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิต ในส่วนที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา ด้านการติดตามประเมินผลการดำเนินการจัดหลักสูตร..... 162